

جامه‌هایی بر تن ایده‌ها

« احمد شریف پور

نمایشی تازه

محصولات اپل از دید فناوری و زیبایی به چنان بلوغی دست یافته‌اند که سایر رقبا به سختی می‌توانند با آن‌ها مقابله کنند. طراحی این محصولات به حدی جذاب و سیستم ارائه آن‌ها به حدی جالب است که تقریباً نظر افراد زیادی را از گروه‌های سنی مختلف و با سلیقه‌ها و دانش فنی متفاوت به خود جلب می‌کند. چنین به نظر می‌رسد که اگر شما برای خریدن محصولات مختلف سایر تولیدکنندگان به دلیل احتیاج دارید، درباره محصولات اپل باید به دنبال دلیلی برای «خریدن» باشید.

آخرین «رویداد اپل» (همایش‌هایی برای معرفی محصولات و نوآوری‌های اپل که Apple Event نامیده می‌شوند) در بیستم اکتبر (۲۹ مهرماه) برگزار شد و طبق معمول استیو جابز به معرفی وضعیت مالی، نوآوری‌ها و محصولات جدید شرکت پرداخت. درآمد ۲۲ میلیارد دلاری فروش مک، کسب سهمی معادل ۲۰/۷ درصد از کل بازار لپ‌تاپ در آمریکا، هفت میلیارد دانه از فروشگاه App Store و... سرخط خبرهای بخش مالی این همایش بودند. پس از آن و در زمینه معرفی محصولات جدید، خبرهای مربوط به عرضه Life 11 و بهینه‌سازی‌های انجام شده در iPhoto، iMovie و... نسخه جدید Mac OS X با نام Lion و معرفی دو نسخه جدید از MacBook Air نیز توجه زیادی را به خود جلب کردند. از دید من، در این میان دو اتفاق زیر سزاوار تأمل و تحلیل بیشتر است.

چرخه بازگشت

نخستین موردی که شاید بیش از همه نیازمند بررسی و دقت باشد، رویکردی است که اپل در طراحی آخرین نسخه OS X در پیش گرفته است. فرآیندی که خود جابز آن را بازگشت به مک (Back to the Mac) می‌نامد. جریان به صورت خلاصه از این قرار است: سیستم عامل Mac OS X با انجام تغییراتی برای اجرا روی آی‌فون و آی‌پاد بهینه شده و به سیستم عامل جدیدی به نام

iOS تبدیل شد. پس از دو سه نسل تکامل این دستگاه‌ها و به تبع آن تکامل iOS، نسخه نهایی آن روی آی‌پد به اجرا درآمد. اکنون اپل قصد دارد نوآوری‌ها و پارادایم‌های این سیستم عامل موبایل را به سیستم عامل OS X منتقل کند و به این ترتیب، چرخه تکامل OS X را کامل کند. جابز به ترتیب تعامل چندلمسی، فروشگاه برنامه‌ها، صفحه خانگی نرم‌افزارها، حالت تمام‌صفحه نرم‌افزارها، ذخیره خودکار و از سرگیری اجرای برنامه‌ها از موقعیت قبلی را به عنوان شش فاکتور کلیدی معرفی کرد که از iOS به Lion منتقل خواهند شد. به صورت ساده، تصمیم بر این است که سیستم عامل و پارادایم‌های محاسبات همراه به دنیای کامپیوترهای شخصی منتقل شود. هدف اصلی شاید ساده‌سازی هرچه بیشتر تعامل کاربر با ابزارهای دیجیتال باشد، اما آیا این ساده‌سازی همواره به نفع کاربر خواهد بود؟ آیا می‌توان با همین رویکرد منتظر تأثیر آندروئید بر توسعه هسته لینوکس بود؟ آیا ویندوز ۸ با استفاده از بازخوردهای ویندوز موبایل تغییر خواهد کرد؟ این رویکرد، سیاست تازه‌ای است که باید قدرت و مقبولیت خود را در عمل به اثبات برساند. به نظر می‌رسد که هنوز کاربرانی هستند، کامپیوترهای شخصی، با پیچیدگی‌های بیشتر، قدرت عملکرد بالاتر، رابط‌های کاربری سنگین و پر جزئیات و حتی صفحه‌کلیدهای واقعی فیزیکی را به سرعت پایین، نرم‌افزارهای تک منظوره و رابط‌های کاربری ساده و سراسر است و صفحه‌کلیدهای مجازی تجهیزات موبایل ترجیح می‌دهند.

افزایش چگالی؛ راهکاری متفاوت

دومین مورد قابل تأمل معرفی سری جدید MacBook Air، لپ‌تاپ‌های فوق سبک اپل بود. اگر با کمی تجرید مفهوم «چگالی پردازشی» را به صورت ساده، نتیجه تقسیم کارایی بر حجم تصور کنیم؛ به سادگی می‌توان دید که تلاش همیشگی دنیای IT برای چگال‌تر کردن ادوات و تجهیزات متمرکز

بوده است. اگرچه این تلاش‌ها از سابقه‌ای طولانی برخوردارند. اما تا کنون راهکار متفاوتی را دنبال می‌کرده‌اند. کامپیوترهای خانگی امروزی را با همتایان آن‌ها در بیست سال پیش مقایسه کنید. به جز نمایشگرها که با ظهور LCDها کمی لاغرتر شده‌اند، سایر اجزای کامپیوترها کم‌وبیش در همان اندازه قبلی باقی مانده‌اند. البته واضح است که کارایی و گنجایش آن‌ها حتی تا چندین هزار برابر بیشتر شده است. این راهکار گذشته IT بود. افزایش عملکرد و کارایی در عین حفظ اندازه. به عبارت دیگر، در این مدت کامپیوترهای ما با بهبود و افزایش قدرت اجزای مختلف‌شان، به لحاظ توان پردازشی چگال‌تر می‌شدند.

اما اکنون به نظر می‌رسد که کاربران، کم و بیش از عملکرد سیستم‌ها راضی هستند، اما بیشتر انتظار دارند که بتوانند سیستم‌های خود را همیشه و همه جا به همراه داشته باشند. در چنین شرایطی به نظر می‌رسد که راهکار افزایش چگالی باید تغییر کند. اگر به تعریف ساده چگالی پردازشی، یعنی «کارایی تقسیم بر حجم» دقت کنیم، به سادگی درمی‌یابیم که تنها راهکار باقی‌مانده، کاهش حجم تجهیزات در عین حفظ کارایی آن‌ها است و این دقیقاً کاری است که اپل نیروی عظیمی را صرف تحقق آن کرده است. سری جدید Air در عین کاهش وزن و ضخامت نسبت به نسخه قبلی، کارایی خود را حفظ کرده و حتی در برخی موارد بهبود یافته است. این که این راهکار تا چه اندازه امکان پیشرفت خواهد داشت و این‌که آیا می‌توان برای این رویکرد جدید قانونی همانند قانون «مور» وضع کرد در آینده‌ای نزدیک مشخص خواهد شد. شاید در آینده ابزار محاسباتی داخل جیب شما توان پردازشی یک مین‌فریم را در اختیار شما قرار دهد.

سخن آخر این‌که در عرصه پویا و پرسرعت نوآوری‌های دیجیتال، آنچه جذاب‌تر و از اساس مهم‌تر از محصولات تازه است، ایده‌های نوینی است که در پس آن‌ها نهفته است. ■